

Ν. ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ. Καθηγητής της Γλωσσολογίας εις τὸ Πανεπιστήμιον
Θεσσαλονίκης.

"Εἶναι πάρα πολὺ ἐμπεριστατωμένη ἡ ἐργασία σας καὶ
μοῦ ἔκαμε πολλήν ἐντύπωσι. Νομίζω πῶς ἔχετε ὅλα τὰ μουσι-
κὰ καὶ γλωσσικὰ ἐφόδια, γιὰ νὰ προυγάγετε τίς γνώσεις μας
ἐπάνω στοῦ θέματος αὐτοῦ. Δέχομαι ὅτι ἡ μουσικὴ "ὡς γνώσις καὶ
ὡς πρακτικὴ" μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τοὺς Γλωσσολόγους καὶ φιλο-
λόγους νὰ καταλάβουν τὴν μουσικὴν προφορὰ τοῦ λόγου "ὡς πλή-
ρους φαινομένου". Ὡς πρὸς τὴν πρότασί σας νὰ ἐπιχειρηθῇ
συστηματικὴ μουσικὴ καταγραφή τοῦ ἐκφωνητικοῦ διαγράμματος
λέξεων, φράσεων καὶ προτάσεων ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν νεοελληνικῶν
διαλέκτων ποὺ ἔχουν μελωδικὴ καμπύλη, τὴν θεωρῶ καὶ δυνα-
τὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα, ὥστε νύ μπορεῖ ὁ καθένας νὰ διαβάσῃ τὰ
κείμενα αὐτὰ ὅπως ὁκριβῶς προφέρονται".

Ι.Ν. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΥΠΟΥΛΟΣ. Καθηγητής της Φιλοσοφίας εις τό Πανε-
πιστήμιον Ἀθηνῶν. Ἀκαδημαϊκός.

".....εἶναι μία νέα θεωρία, τήν ὁποίαν σεῖς τῶρα φέρε-
τε εἰς τό μέσον.....Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι, ὁ δρόμος τόν ὁποῖον
υποδεικνύετε, εἶναι ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος προκειμένου νά ἀνα-
ζητήσωμε ἀπὸ τό ὁποῖον ἔχει ταφή μέσα εἰς τήν Ἱστορίαν, δη-
λαδή τήν ἀρχαίαν ἑλληνικήν ὁμιλίαν.....Ἡ ἐργασία σας εἶ-
ναι πολύ χρήσιμος καί εἰς τήν Παιδείαν, ἰδίως εἰς τά Γυμνά -
σια....."

Δ. ΔΥΠΟΥΧΡΑΙΣ. Καθηγητής της Κλαστικής Φιλολογίας εις τό Πανε-
στήμιον Θεσσαλονίκης.

"Τό θέμα πού μέ τόση έπιτυχία παρουσιάζετε εί-
ναι, πράγματι, από τά πιό ένδιαφέροντα, όχι μόνο γιά Έναν μου-
σικό, όπως έσεΐς, ούτε μόνο γιά Έναν φιλόλογο, όπως έγώ, αλλά
γιά κάθε Έναν έλπίζω, πού ή καθημερινότητα του έκλεψε τό
ένδιαφέρον γιά θέματα του πνευματικού μας πολιτισμού καί της
ιστορίας του.-

Πρίν από μερικά χρόνια είχα καί έγώ τήν είκαιρία νά άνα-
τρέξω στίς φιλολογικές πηγές πού μάς βοηθοῦν στήν διερεύνησι
αυτοῦ του θέματος. Μέ ένδιέφερε τότε τό μεγάλο πρόβλημα:
πότε άραγε καί πως έγινε ή άντικατάστασι του άρχαίου προσω-
πιακού τονισμού από τόν σημερινό δυναμικό τονισμό στή γλώσ-
σα μας; Ή έκκομπή σας - μία έργασία πού συνδυάζει τίς γνώσεις
ένός θεωρητικού της μουσικής μέ τήν θαυμαστή, άλήθεια, κατο-
χή των φιλολογικῶν πηγῶν - μου λύνει τώρα Ένα πλήθος από άπο-
ρίες, πού είχαν τότε προβάλει μπροστά μου καί Έμειναν, στο
πιό μεγάλο τους μέρος, άναπάντητες, μιά καί ξεκινούσα μόνο
μέ τά έφόδια του φιλολόγου....."

ΕΥ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ. Καθηγητής τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον
Ἀθηνῶν.

Ἐγκύψας ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν ἐπὶ διεθνoῦς ἐπιπέδου ἔρευναν προβλημάτων συναφῶν πρὸς ὅσα σεῖς θίγετε, εἶμαι, νομίζω, εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῶ τὴν προσπάθειάν σας. Σχεδὸν πάντοτε λησμονεῖται ἀπὸ τὴν φιλολογοῦσαν ἐπιστήμην ὁ μουσικὸς χαρακτήρ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν μνημείων τῆς. Πολλοὶ παρεξηγήσειε ἥθελον ἀρθῇ ἐν προκειμένῳ, ἐὰν τὰ πράγματα ἐξητάζοντο ὑπὸ τὸ πρῖσμα τὸ ὁποῖον σεῖς προτείνετε. Νομίζω ὅτι αἱ ἀντιλήψεις σας συγκροτοῦν μίαν γόνιμον ὑπόθεσιν ἐργασίας πρὸς περαιτέρω διερεύνησιν τοῦ θέματος. Ἡ σοβαρότης τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτευγμάτων σας ἐγγυᾶται περὶ τῆς ποιότητος τῆς μελλοντικῆς σας ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας προβλέπω ὅτι, ὡς εὐρέθητε εἰς θέσιν νὰ προσεγγίσῃτε τὴν μουσικὴν οὐσίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λόγου μέσῳ τῶν κειμένων, θὰ δυνηθῇτε νὰ συμπληρώσητε καί, ἐνδεχομένως, νὰ ἐπιβεβαιώσητε τὰ συμπεράσματά σας μέσῳ τῆς μελέτης τῶν μουσικῶν καταλοίπων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λόγου, εἰς τινὰς τῶν σημερινῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων. Συγχαίρων ἡμῖν ἐπὶ τῇ ἀναληφθέντι ἔργῳ, εὐχομαὶ ὅπως φέριτε αὐτὸ εἰς αἴσιον πέρας, ἐκ' ὠφελείᾳ τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ, γενικώτερον".

Ν. ΖΟΥΛΙΑΣ. Φιλολόγος. Γυμνασιάρχης. Συγγραφέας ἐργασιῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας καὶ νέας ἑλληνικῆς Μετρικῆς. Συντάκτης τοῦ "Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσης" (Δημητράκου).

"ἐδοκίμασα μεγάλη ἱκανοποίησι γιὰ τόν ἀπόλυτα σωστό ὁρόμο, πού βρήκατε κατὰ τὴν γνώμη μου, νά φθάσετε στὸν ἀπώτατο σκοπό σας, στὸν καθορισμό τοῦ χαρακτήρος τῆς ἰδιόμορφης μουσικῆς τῶν Ἀρχαίων. Καί εἶναι πολὺ εὐχάριστη ἔκπληξι γιὰ μένα τό ὅτι ἕνας μουσικός - ὅσιος καὶ ἀναγνωρισμένος σάν τέτοιος - παρουσιάζεται τόσο ἐνημερωμένος σὲ ἕνα σύνολο πολυπλόκων προβλημάτων πού ἀνάγονται στὴν γλωσσολογία, τὴν γραμματολογία, τὴν μετρική, καὶ γενικώτερα τὴν ἀρχαιο-γνώσις καὶ τὴν αἰσθητικὴ πέραν τῆς μουσικολογικῆς καταρτίσεώς του..... Ἀπὸ τὰ βασικά χαρακτηριστικά τῆς ἐργασίας σας ἦταν ἡ ἐπιστημονικὴ συνείδησι καὶ μέθοδος.....Δώσατε ὠρισμένα καλοδιαλεγμένα δείγματα ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς στὸ ἑλληνικὸ κοινὸ πού, ὅχι μόνον δὲν εἶχε δοκιμάσει τὴν γεῦσι τῆς, ἀλλὰ, στὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία του, ἀγνοοῦσε τὴν ὕπαρξιν τῶν καταλοίπων τῆς. Ἀκόμη, μὲ τὰ διαφωτιστικὰ ἐκεῖνα δείγματα μετρικῆς ἀπαγγελίας ἀρχαίων στίχων, ποὺ ἀπέδιδαν τὴν ἰδιόζουσα στὴν ἀρχαία μετρικὴ σύζευξι. τῆς διαρκείας καὶ τοῦ ὅψους, καταδείξατε πόσο πρόχειρος, ἀντιεπιστημονικός καὶ ἀντιαισθητικός εἶναι ὁ τρόπος μετρικῆς ἀπαγγελίας, πού ἀκολουθεῖ τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν φιλολόγων μας στὴν διδασκαλία τῆς... Θὰ ἦταν παράλειψι νά μὴ μνημονεύσω τόν ἐπαγωγικὸ καὶ εὐχάριστο τρόπο, μὲ τόν ὁποῖον ὀδηγεῖτε τοὺς ἀκροατάς σας στὸ βῆθος τῶν προβλημάτων αὐτῶν....."

Ι. ΣΑΡΑΛΗΣ. Φιλολόγος. Γενικός 'Επιθεωρητής Μέσης 'Εκπαιδεύ-
σεως. Συγγραφέας "Νεοελληνικής Μετρικής" καί βιβλίων αρχαίας
'Ελληνικής Γραμματικής.

".....Οί ραδιοφωνικές εκπομπές σας μέ ενθουσίασαν
καί μέ συνεκίνησαν από τήν πρώτη στιγμή. Διότι, μέ τό τόσο
έφυθ καί καλοβαλμένα παραδείγματά σας, ξαναζωντανέψατε τόν
ἀρχαῖο λόγο, συνυφασμένον πάντα καί ἀδιάσπαστον πρός τό μου-
σικό του μέλος..... Ἔτσι, μέ κάνατε νά/νοιώθω κίό μελωδικά
τά ἀρχαῖα κείμενα, μέ τά ὁποῖα ἔρχομαι σέ ἐπαφή καθημερινά
.....Ἡ ἐργασία σας ἐξεκίνησεν ἀπό μίαν ὀρθή βόση καί το-
ποθέτησε τό ὅλο θέμα στόν σωστό του δρόμο. Αὐτόν πού πρέπει
κάθε μελετητής νά ἀκολουθήσῃ γιά νά κρυσσεγγίσῃ τήν λύση του.
Ἐκτός ἀκ'αὐτό, ἡ ἐργασία σας, καρέχει σημαντικές νύξεις
καί ἀνοίγει εὐρεῖς δρόμους πρός ἄλλες κατευθύνσεις καί συνα-
φῇ προβλήματα. Καθώς εἶναι κ.χ. ἡ σχέσις, ὅχι μονάχα τῆς
ἀρχαίας μουσικῆς πρός τήν προσωδία, ἀλλά καί τοῦ ἀρχαίου λό-
γου γενικώτερα πρός τόν σύγχρονον ἔντεχνο. Καί πρός τό μελω-
δικό διάγραμμα πού διαγράφεται κατὰ τήν ἀπαγγελία, ἀλλά καί,
ἀκόμη, κατὰ τήν καθημερινή ὁμιλία....."

CH. MATSUDAIRA. Καθηγητής της Κλασσικῆς Φιλολογίας εἰς τό Πανε-
πιστήμιον τοῦ ΚΥΟΤΟ (Ἰαπωνία).

" Εὐρίσκω τὴν ἐργασίαν σας πολὺ ἐνδιαφέρουσαν καὶ πολὺτιμον.
Εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἡ μελέτη σας ἀποτελεῖ μίαν ἐξέχουσαν συνεισφο-
ρὰν εἰς τὴν Κλασσικὴν Φιλολογίαν".

ANDRÉ MIRAMBEL. Γλωσσολόγος. Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου καί
τῆς Ἑθνικῆς Σχολῆς Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν, τῶν Παρισίων. Μέλος τῆς
Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

" Ἡ ἐργασία σας εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου πάρα πολὺ ἐνδια-
φέρουσα. Ἡ προσφορά σας στὴν ἐξέτασι τῶν σχέσεων λόγου καὶ μου-
σικῆς στὴν περιοχὴ τῆς ἑλληνικῆς, ἔχει ἀξίαν".

R.P. WINNINGTON - INGRAM. Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς
Γλώσσης καί Φιλολογίας εἰς τό Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου. Μέλος
τῆς Βρεταννικῆς Ἀκαδημίας.

" Εὗρον ἑμαυτόν ἐν οὐσιαστικῇ συμφωνίᾳ πρός τήν ἔκθεσιν
σας ἐπὶ τῶν σχέσεων μεταξύ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς καί Λό-
γου. . Ἦτο ἐνδιαφέρον δι' ἐμέ τό ὅτι ἔμαθον ὅτι, ὑφίστανται ἀκό-
μη τοπικαί ἑλληνικαί διάλεκτοι αἱ ὅποῖαι διατηροῦν μίαν " ἀντι-
κειμενικήν " μελωδικήν καμπύλην καί θά μέ ἔχαροποιή τό νά ἀκούσω
περισσότερα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου".

HANS VOGT Καθηγητής τῆς Γλωσσολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ OSLO. Μέλος τῆς Νορβηγικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν.

“Ἐμελέτησα τὴν ἐργασίαν σας μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος. Ἐλπίζω ὅτι αἱ προσπάθειαί σας ὅπωςδήποτε θὰ ἀποφέρουν ἱκανὰ ἀποτελέσματα, διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Μουσικῆς καὶ τῆς Προσωδίας τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ λόγου.”

W. J. W. KOSTER. Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ GROW INGEN (Ὁλλανδία). Μέλος τῆς Ὁλλανδικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν καὶ Γραμμάτων.

"..... ἀνέγνωσα μὲ βοθὺ ἐνδιαφέρον τὰ τεκμήρια τὰ ὅποια ἀφοροῦν εἰς τὰς μελέτας σας ἐπὶ τῆς Μουσικῆς καὶ τῆς ὁμιλίας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ εἰς τὰ συμπεράσματα τὰ ὅποια οὐνάνται νὰ ἐξαχθοῦν διὰ τὴν Μουσικὴν καὶ τὴν Γλωσσολογίαν γενικῶς. Πιστεύω ὅτι, εὐρίσκεσθε εἰς τὴν ὁρθὴν ὁδὸν καὶ μὲ χαροποιεῖ νὰ βλέπω ἐπικυρουμένας ὑπὸ ἐνὸς ἁρμοδίου Ἑλληνοῦ Μουσικοῦ, ἀπόψεις τὰς ὁποίας εἶχον ἐκθέσει καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὸ "Ἑγχειρίδιον Ἑλληνικῆς Μετρικῆς". Ἐν τῇ πραγματικότητι, πολλαί ἀπὸ τὰς νεωτέρας μελέτας ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μετρικῆς παραμελοῦν, μὲ μίαν ἀδιαφορίαν ἀκατανόητον, τὰς σχέσεις μεταξὺ μουσικῆς καὶ ὁμιλίας τὰς ὁποίας σεῖς τόσον εὐστοχῶς ὑπογραμμίζετε,....."

J. KNOBLOCH. Καθηγητής τῆς Γλωσσολογίας εἰς τό Πανεπιστή-
μιον τῆς BONN.

" Μετ' ἐγκαρδίων εὐχαριστιῶν γνωρίζω λήψιν τῆς ἐργασίας
σας, τὴν ὁποῖαν θά χρησιμοποιῶμεν κατὰ τὰς παραδόσεις εἰς
τό Πανεπιστήμιον. Ἐπιθυμῶ νά σᾶς ἐκφράσω τὰς καλλιτέρας
εὐχὰς μου διὰ τὰς περαιτέρω ἐρεῦνας σας".

PH. KH. HITTII. Καθηγητής τῶν Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν εἰς τό
Πανεπιστήμιον PRINCETON (H.Π.Α.)

Ἄ'Επετελέσατε σημαντικῶς πρωτότυπον καί ἐνδιαφέρουσαν
ἔρευναν.

Τάς καλλιτέρας μου εὐχάς διά τήν εὐδοκίμησιν τοῦ ἔργου σας"

K.B.J. KARIGREN. Καθηγητής της Γλωσσολογίας
εἰς τὰ Πανεπιστήμια GÖTEBORG καὶ STOCKHOLM. Μέλος τῆς Σουη-
δικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Γραμμάτων.

"Ἐπιθυμῶ νὰ σῶς ἐκφράσω τὸν θαυμασμόν μου, διὰ τὸ
ἐγχείρημα τῆς θαρραλέας αὐτῆς ἐρεῦνης".